

สี่หมู่บ้าน ... หนึ่งตำนาน อ.ส.ค.

ณ เวลานี้ .. หมู่บ้าน อ.ส.ค.ทั้งสี่มีอยู่ไม่ครบแล้ว
แต่จะมีใครสักกี่คนที่ยังจดจำชื่อหมู่บ้านได้ครบถ้วนทั้งหมด ?

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) หรือ ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ก ดินแดนที่มีประวัติศาสตร์สำคัญเป็นตำนานซ่อนเร้นอยู่ ... เป็นตำนานในตำนานมาหลายศตวรรษจากผืนป่าริมขอบดงพญาไฟ ป่าใหญ่ในอดีตต้นตำนานของดงพญาเย็นและบ้านมวกเหล็ก สถานที่อันเป็นแหล่งก่อตั้งฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ก จุดกำเนิดอาชีพพระราชทานการเลี้ยงโคนมก่อนยกฐานะเป็นองค์กรในเวลาต่อมา

เมื่อแรกเริ่มอาณาจักรเล็กๆ ของฟาร์มโคนมแห่งนี้ มีพื้นที่ 3,130 ไร่ เป็นที่ราชพัสดุและป่าสงวนที่กรมป่าไม้และกรมปศุสัตว์ดูแลอยู่ โดยตั้งเป็นสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ที่เรียกกันว่า “ด่านกักสัตว์” สำหรับตรวจโรคและฉีดวัคซีนให้กับสัตว์พวก วัว ควาย หมู แพะ แกะ ที่พ่อค้าไล่ต้อนขนส่งขึ้นส่งลงมาจากภาคอีสาน นอกจากนั้นยังเป็นที่ตั้งของหน่วยงานตำรวจหน่วยหนึ่ง เรียกกันว่า “ตำรวจม้า” รวมอยู่ด้วย พื้นที่ฟาร์มทั้งสองฝั่งถนนมิตรภาพรัศมีกว่าครึ่งกิโลเมตรตามแนวลำคลองมวกเหล็ก มีอาคารบ้านพักที่กรมปศุสัตว์และกรมป่าไม้ปลูกสร้างไว้กว่ายี่สิบหลัง มีคอกสัตว์อีกหลายหลังสร้างขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2495 – 2498 เพื่อใช้เป็นที่พักและที่ทำการชั่วคราวสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการสำรวจป่า ตรวจสอบรังวัดพื้นที่และจัดทำแผนผังในโครงการปลูกป่าต้นสัก เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าดั้งเดิมที่ถูกบุกรุกแผ้วถางจนเสื่อมโทรม และเพื่อการจัดตั้งวนอุทยานน้ำตกมวกเหล็กที่จะมีขึ้นในไม่ช้า

ในจำนวนบ้านพักดังกล่าวทั้งหมดมีหลังหนึ่งเป็นเรือนไม้หลังใหญ่ใต้ถุนสูง เรียกกันว่า “บ้านจอมพลผืน” เนื่องจากเป็นที่พักของจอมพล ผืน ชูณหะวัณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ทุกครั้งที่มาตรวจราชการในสมัยนั้น ส่วนพื้นที่ด้านตะวันตกห่างจากบ้านจอมพลผืนประมาณหนึ่งกิโลเมตร เป็นที่ตั้งค่ายตั้งแคมป์ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ “ตำรวจม้า” ดังกล่าวข้างต้น

ครั้นปี พ.ศ. 2505 .. เมื่อโครงการฟาร์มโคนมฯ ก่อตั้งขึ้น พื้นที่ราชพัสดุและพื้นที่กรมปศุสัตว์ซึ่งประกอบด้วย ด่านกักสัตว์ คอกสัตว์ อาคารบ้านพักทั้งหมด รวมทั้งค่ายตำรวจม้าได้เปลี่ยนไปอยู่ในความดูแลของฟาร์มโคนมฯ ทั้งหมด อาคารบ้านพักรวมทั้งคอกสัตว์ดั้งเดิมกลายเป็นบ้านพัก บ้านรับรอง และคอกโคของฟาร์มโคนม

บนพื้นที่สามพันไร่เศษนี้ นอกจากสิ่งปลูกสร้างตามโครงการฟาร์มโคนม คือ อาคารฟาร์ม 1962 อาคารสำนักงานและศูนย์อบรมการเลี้ยงโคนมแล้ว ยังจำเป็นต้องมีสิ่งก่อสร้างสำหรับกิจกรรมสำคัญในการดำเนินกิจการ เช่น โรงสูบน้ำเพื่อการชลประทาน คอกโคและแปลงหญ้าเพื่อรองรับโคนมและลูกโคสมาชิกใหม่ที่ค่อยๆ เพิ่มขึ้น ยังมีโรงซ่อมบำรุง โรงเก็บเครื่องจักรกลการเกษตร โรงไฟฟ้า โรงเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง โรงอาหาร [CANTEEN] และบ่อจำหน่ายนม ซึ่งเป็นจุดที่สร้างรายได้ให้กับฟาร์มโคนม ยุคต้น

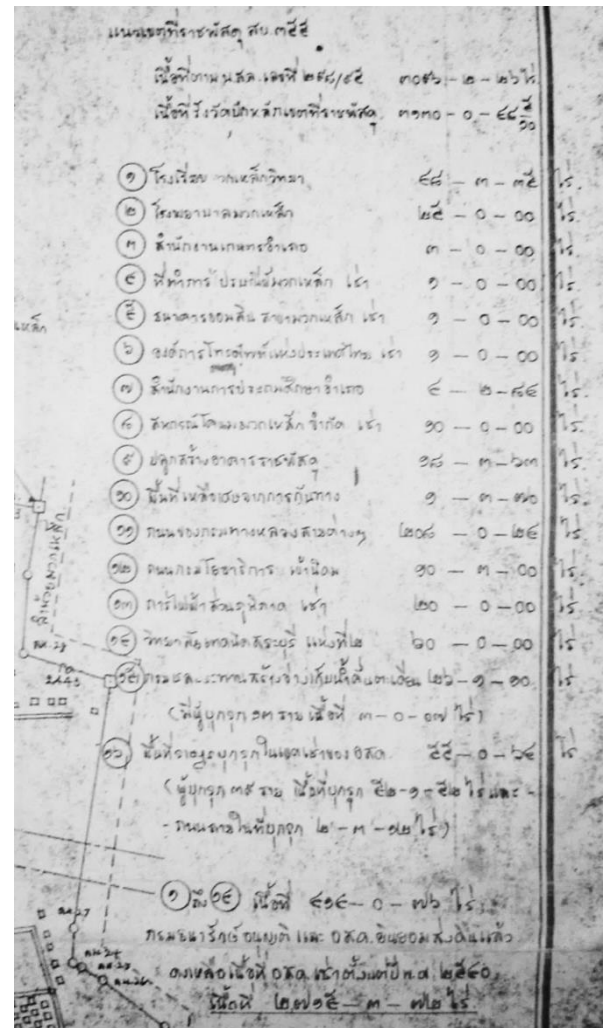
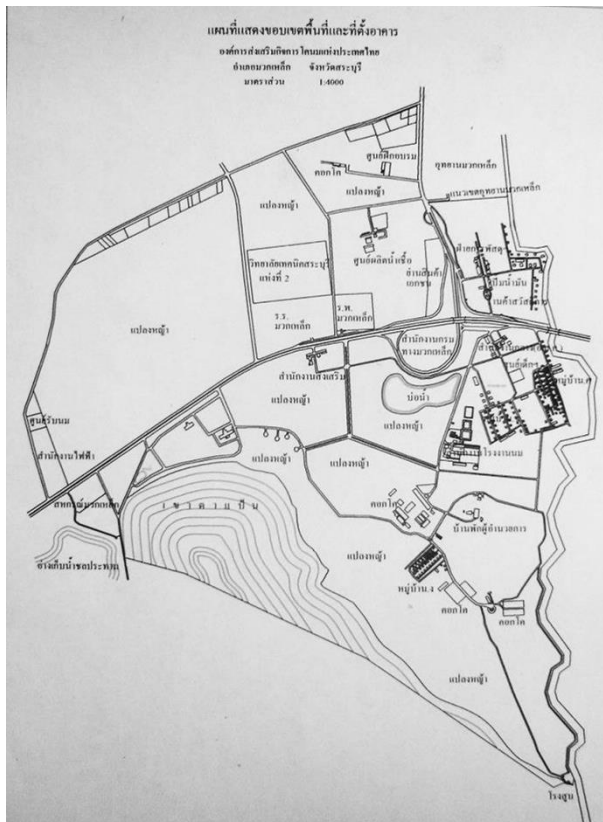
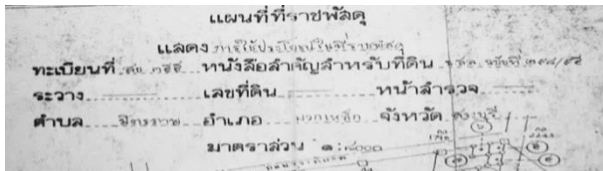
ผ่านวันเวลามานานหลายปี กิจการฟาร์มโคนมเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วจนเข้าสู่ยุค อ.ส.ค. จำนวนพนักงานลูกจ้างเพิ่มขึ้นตามลำดับ ทำให้บ้านพักดั้งเดิมไม่เพียงพอ อ.ส.ค. จำต้องสร้างบ้านพักเพิ่มขึ้นอีกนับร้อยหลังเพื่อรองรับพนักงานคนงานหลายร้อยครอบครัว

ล่วงมาถึง พ.ศ. 2532 – 2533 เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เมื่อนโยบายของรัฐบาลยุคนั้นต้องการนำประเทศไทยไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมหรือประเทศเกษตรอุตสาหกรรม โดยใช้เส้นทางสายมิตรภาพเป็นทางลำเลียงความเจริญไปสู่ภาคอีสาน เพียงเริ่มต้น .. พื้นที่ของ อ.ส.ค. บางส่วนก็ถูกปาดหายไปหลายร้อยไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ริมถนนมิตรภาพ ด้วยเหตุผลที่ปฏิเสธไม่ได้ .. เพื่อสร้างสาธารณประโยชน์ .. ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานเกษตรอำเภอ	3 ไร่	2. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	1 ไร่
3. ธนาคารออมสิน	1 ไร่	4. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย	1 ไร่
5. สำนักงานประถมศึกษา	4 ไร่ 2 งาน เศษ	6. โรงพยาบาลมวกเหล็ก	25 ไร่
7. โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา	48 ไร่ 3 งาน เศษ	8. สหกรณ์โคนมมวกเหล็ก	10 ไร่
9. สหกรณ์อำเภอมวกเหล็ก	2 ไร่ 2 งาน	10. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	5 ไร่
11. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	20 ไร่	12. วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี แห่งที่ 2	60 ไร่
13. กรมธนารักษ์ ปลูกสร้างอาคารราชพัสดุ			18 ไร่ 3 งาน เศษ
14. กรมชลประทาน สร้างอ่างเก็บน้ำ (คันตะเคียน)			26 ไร่ 1 งาน เศษ
15. กรมโยธาธิการ สร้างถนนสายนิคมฯ โคนม ประมาณ			10 ไร่

อื่นๆ รวมทั้งพื้นที่ที่มีปัญหาการบุกรุกอีกส่วนหนึ่ง

อ้างอิงตามแผนที่ราชพัสดุ แสดงการใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุ เลขทะเบียนที่ สบ. 355 หนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน น.ส.ล. ฉบับที่ 298/95 ตำบลมิตราภาพ อำเภอเมืองหลัก จังหวัดสระบุรี (สร. 11ก) จากผืนดินกว่า 3,130 ไร่ เหลือเนื้อที่ตามหลักฐานที่ปรากฏประมาณ 2,715 ไร่ เท่านั้น อนาคตข้างหน้าไม่ทราบว่าอาณาจักรของแดนโคนมทั้งภูเขา ผืนป่า ทุ่งหญ้า และสายน้ำ จะแปรสภาพเป็นเช่นใด ?

ตลอดระยะเวลาดังกล่าวนี้ สภาพแวดล้อมภายใน อ.ส.ค. เริ่มเปลี่ยนแปลงไป การดำเนินชีวิตที่ดูผิวเผินเหมือนจะสะดวกและรวดเร็วขึ้น แต่ความเป็นจริงแล้ว .. ไม่ใช่ !!

ความเจริญจะพาทำนวกอ้อมหรือไปยูเทิร์นจากจุดที่ต้องการข้ามเป็นกิโลหรือหลายกิโลเมตร ทั้งๆ ที่แต่เดิมเพียงเดินข้ามฟากไปไม่กี่สิบก้าวเท่านั้น และภายในฟาร์มโคนมตอนนี้ทุ่งหญ้า

แปลงหญ้าหลายแห่งได้เปลี่ยนเป็นชุมชนที่ละแห่ง จนกลายเป็นหมู่บ้านถึงสี่หมู่บ้าน ขนาดย่อมๆ

เป็นเส้นชีบ่งเหนือ - ใต้ หมู่บ้านเหล่านี้เรียกกันสั้นๆ ว่า หมู่บ้าน ก.ไก่ ข.ไข่ ค.ควาย และ หมู่บ้าน ง.งู ซึ่งต่อมา อ.ส.ค. ได้มีการประกวดตั้งชื่อหมู่บ้านทั้งสี่หมู่บ้าน และประกาศใช้อย่างเป็นทางการไว้ มีผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีกรรมการหมู่บ้านปกครองดูแลมานานนับสิบๆ ปี จากพื้นที่ภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมของแต่ละหมู่บ้านกับชื่อที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือก ดูคล้องจองเรียบง่ายและเป็นธรรมชาติอย่างยิ่ง ดังนี้

ด้านทิศเหนือ	คือหมู่บ้าน ก.ไก่	ชื่อว่า หมู่บ้านชายน้ำพัฒนา
ด้านทิศใต้	คือหมู่บ้าน ข.ไข่	ชื่อว่า หมู่บ้านชายทุ่งพัฒนา
ด้านทิศตะวันออก	คือหมู่บ้าน ค.ควาย	ชื่อว่า หมู่บ้านชายคลองพัฒนา
ด้านทิศตะวันตก	คือหมู่บ้าน ง.งู	ชื่อว่า หมู่บ้านชายเขาพัฒนา

ศาลาหมู่บ้าน ก.ไก่ ... ชายน้ำฯ

ศาลาหมู่บ้าน ข.ไข่ ... ชายทุ่งฯ

ฟาร์มโคนม ไทย – เดนมาร์ค มวกเหล็กนั้น มีเนื้อที่ สามพัน หนึ่งร้อยไร่

แต่มาถูก จัดสรร แบ่งปันไป

สร้างประโยชน์ มากมาย ในพื้นที่

ภายในฟาร์ม นั้นได้จัด สวัสดิการ

โดยจัดสรร เป็นหมู่บ้าน อยู่ที่นี่

หน้า 255 เมื่อแรกเริ่ม เรียกหากัน เป็นพิธี

ก. ข. ค. ง. ก็มี สี่หมู่บ้าน

O'LE

ต่างร่วมด้วย ช่วยกัน ไม่นานช้า

แข่งขันกัน “พัฒนา” ทกหมู่บ้าน

ศาลาหมู่บ้าน ค.ควาย ... ชายคลองฯ

ศาลาหมู่บ้าน ง.งู ... ชายเขาฯ

หมู่บ้านทั้งสี่มีบทบาทสำคัญช่วยให้ อ.ส.ค. ก้าวไกล เกษตรกรไทยก้าวหน้า เพราะชาวหมู่บ้านทั้งหลายซึ่งก็คือ พนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน ที่ทำงานอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ภายในฟาร์มนั่นเอง แม้จะต่างหน่วยงานต่างหมู่บ้าน แต่ทุกคนรู้จักมักคุ้น ทำงานร่วมกันด้วยความสามัคคีกลมเกลียว มีอริยาศัยไมตรี ทั้งสี่หมู่บ้านจึงมีความสงบสุขตามอัธยาศัย

ในแต่ละปียามเทศกาลหรืองานประเพณี หรือเมื่อ อ.ส.ค. มีกิจกรรมซึ่งต้องกระทำตามกฎหมายระเบียบของทางราชการ บรรดาพี่น้องชาวบ้านทั้งสี่หมู่บ้านมีส่วนร่วมช่วยเหลือหรือรับไปดำเนินการ ทำให้กิจกรรมต่างๆ ของ อ.ส.ค. สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตลอดมา แต่น่าสังเกตว่าคนในหมู่บ้านทั้งหลาย ไม่ค่อยได้ใส่ใจกับชื่อเสียงเรียงนามของหมู่บ้านสักเท่าไรหรือน่าแปลกใจเพราะชื่อหมู่บ้านทั้งสี่หมู่บ้านซึ่งผ่านการระดมสมอง ประกวดแข่งขันคัดเลือกกันมาอย่างจริงจัง แต่ชาว อ.ส.ค. รุ่นหลังๆ กลับไม่นิยมเรียกหา เชื่อว่าชื่อเสียงเรียงนามจริงๆ ของหมู่บ้าน อ.ส.ค. ดังกล่าวจะเลือนหายไปไม่ช้าเหมือนหลายสิ่งหลายอย่างที่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

อัคคีภัยในฟาร์ม (อ.ส.ค.)

ประวัติศาสตร์ชิ้นเล็กๆ ที่น่าสนใจ และไม่ควรเกิดขึ้นซ้ำรอย

ในช่วงฤดูแล้งของทุกปีที่ผ่านมา เคยมีเหตุการณ์ไฟไหม้เกิดขึ้นในฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ค มาหลายครั้งหลายหนโดยเฉพาะไฟป่า แต่ไฟไหม้อาคารบ้านพักก็เคยเกิดขึ้นแต่นานๆ ครั้ง ล่าสุดในช่วงสองปีที่ผ่านมา เกิดเหตุการณ์ไฟไหม้ที่หมู่บ้าน “ชายน้าพัฒนา” (หมู่ ก.) สถานที่เกิดเหตุเป็นบ้านพักของพนักงานองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ความจริงอัคคีภัยในฟาร์มแห่งนี้ห่างหายไปนานหลายปี เมื่อกลับมาเกิดขึ้นอีกทำให้นึกถึงเหตุการณ์ไฟไหม้ที่เคยเกิดขึ้นกับ อ.ส.ค. สมัยก่อน

จากการที่ อ.ส.ค. มีพื้นที่และสภาพแวดล้อมเป็นทุ่งหญ้าป่าเขา ทุกฤดูกาลตั้งแต่ครั้งยังเป็นฟาร์มโคนมฯ จนถึงยุคสมัยของ อ.ส.ค. จึงต้องพบพานกับภัยธรรมชาติตลอดมา ฤดูฝน .. แม้จะทำให้แมกไม้ทุ่งหญ้าป่าเขาเขียวชอุ่มชุ่มฉ่ำ แต่กลับชักนำน้ำป่าและพายุฝนมาเยือนอยู่บ่อยๆ น้ำป่า .. มีมาทุกปี แต่ที่ไหลหลากจนท่วมทะลักอย่างรุนแรงมีเพียงสามครั้งเท่านั้นในกว่าห้าทศวรรษที่ผ่านมา ส่วนพายุฝนก็เช่นเดียวกัน ถึงมันจะเกิดขึ้นทุกปีและบางทีก็พัดกระหน่ำหนักจนไม้ใหญ่โค่นล้ม แต่ยังไม่ถึงกับสร้างความเสียหายร้ายแรงอะไร อย่างมากก็มีต้นไม้ใหญ่โค่นล้มหักทับบ้านพักสี่ห้าครั้ง ความเสียหายอยู่ในขั้นที่สามารถซ่อมแซมแก้ไขได้ในระยะเวลาไม่กี่วัน ถ้าเป็นช่วงฤดูร้อน ฤดูหนาวที่แห้งแล้งลมแรงกลับไม่ค่อยมีไม้ไร้หักโค่นเพราะพื้นดินแห้งและแข็ง จะมีก็แต่กิ่งก้านที่หักแล้วหล่นลงใส่หลังคาบ้าน

แตกหักเสียหาย พอให้เจ้าของบ้านเดือนร้อนกระวนกระวายบ้างเป็นครั้งคราว

ในระยะใกล้แล้วกันไป แต่ถ้าลูกไหม้แล้วลามลงทุ่งหญ้า ไม่ว่าจะกลางวันหรือกลางคืนต้องตื่นตัว ระวังตัวกันให้จงหนัก นับครั้งไม่ถ้วนที่ไฟป่าลูกไหม้อย่างรุนแรงแล้วลามลงทุ่งหญ้า เปลวไฟ ลูกโป่งท่วมสูงเผาไหม้เป็นวงกว้างกินพื้นที่นับสิบๆ ไร่ ความร้อนระอุและกลุ่มควันหนาที่บีบ ม้วนตัวพวยพุ่งขึ้นเบื้องบนเหมือนถูกโบกด้วยมือยักษ์ สะเก็ดไฟจากปล่องหญ้าที่ถูกไฟเผา ติดกระเด็นเสียงดังราวข้าวตอกแตก ลำพังถ้าจะระดมดับไฟกันเองคงเหลือกำลังเพราะรัศมี ความร้อนที่แผ่กว้างเข้าใกล้ไม่ได้ เพราะฉะนั้นถ้าเกิดไฟป่าเผาไหม้อย่างรุนแรงในทุ่งหญ้า อย่าเสียแรงเสียเวลาไปดับมัน ต้องใช้วิธีสกัดกันไม่ให้มันขยายวงกว้างออกไป โดยฉีด น้ำเป็นแนวกันไว้ทางด้านใต้ของทิศทางลม เมื่อไม่มีเชื้อประทุเป็นส้อมันจะมอดดับไปเอง แต่ก็ต้องเร่งรีบแข่งกับเวลาด้วย เพราะว่ายิ่งช้ายิ่งลูกลามเสียหายมากขึ้น ดังนั้นแทบทุกครั้ง จึงต้องร้อนถึงระดับเพลิงจากสุขาภิบาลที่ระดมกันมา จึงสามารถสกัดกันยับยั้งเปลวเพลิง มิให้แผ่กว้างลูกลามต่อไปได้

ต้นเหตุของไฟป่าส่วนมากมักเกิดจากการเสียดสีของต้นไม้ ความแห้งแล้ง สายลม และแสงแดด แต่ที่พิเศษพิสดารก็คือไฟป่าซึ่งเกิดจากหยาดน้ำค้างที่เกาะอยู่ตามกิ่งใบบนต้นไม้ ป่า แสงอาทิตย์เมื่อสาดส่องต้องหยาดน้ำค้างนี้แล้วจะผ่านทะลุลงสู่พื้นที่ปกคลุมด้วยใบไม้แห้ง จุดเส้นสักระจกุนั้นที่เป็นจุดรวมแสงทำให้เกิดความร้อนจอร์จนใบไม้ไหม้เกรียมเป็นจุดคุกรุ่น พอลมพัดผ่านวูบก็ลุกพริบเป็นเปลวเพลิงลุกไหม้ขึ้น แล้วขยายวงแผ่กว้างออกไปเป็นไฟป่า ดูแล้วแทบไม่น่าเชื่อ แต่มันเป็นความจริงที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติแท้ๆ ในฤดูแล้ง .. ไฟป่า .. คือขาประจำที่มาเยี่ยมเยือนทุ่งหญ้าป่าเขาใน อ.ส.ค. เสมอ และ อ.ส.ค. ก็ให้บริการจาก

สุขาภิบาลมวกเหล็กเป็นประจำเช่นกัน และแม้ว่าสุขาภิบาลมวกเหล็กได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว

ทุ่งหญ้า แปลงหญ้า และป่าบริเวณเชิงเขาที่มักเกิดไฟป่าเผาผลาญขึ้นทุกปี

ความเสียหายจากการเกิดไฟป่าแต่ละปีมีมากน้อยไม่เท่ากัน แต่ต้องถือว่า ได้สร้างความเสียหายมามากครั้ง และเป็นความเสียหายที่ต้องควบคุมเพราะอยู่ใกล้ตัว ทั้งยัง อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของ อ.ส.ค.อีกด้วย อัคคีภัยที่เกิดขึ้นนอกจากในป่าในเขา ตามทุ่งหญ้าและแปลงหญ้าแล้ว ที่เกิดในอาคารบ้านพัก หรือโรงเรียนก็มีเหมือนกัน

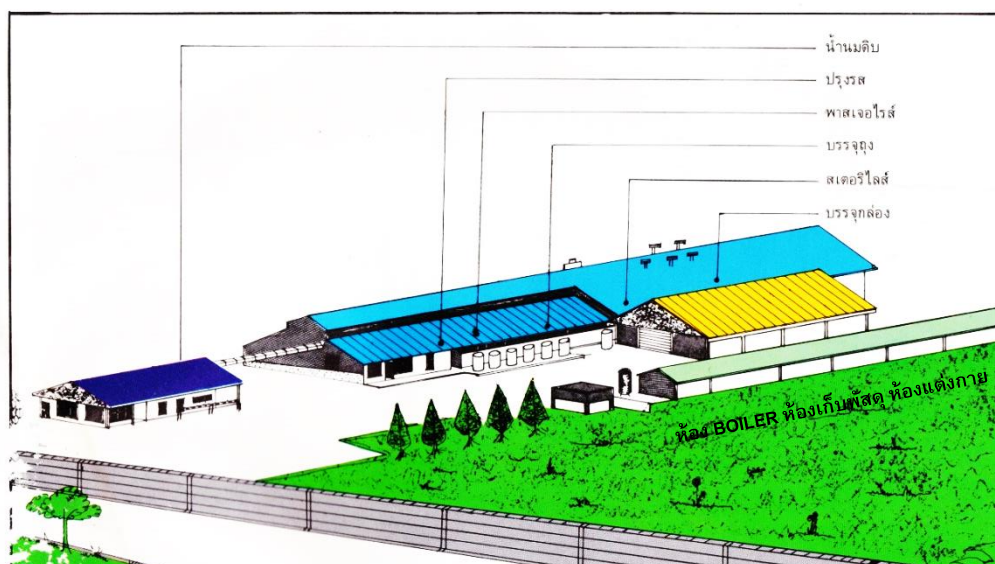
ครั้งหนึ่ง เกิดเพลิงไหม้ที่โรงทำปุ๋ยคอก ความเสียหายเล็กน้อยเพราะอยู่ใกล้ หมู่บ้านชายเขาพัฒนา (หมู่ ๖.) ชาวบ้านช่วยกันดับได้ทันก่อนจะลุกลามออกไป ตรงนี้เกิดขึ้น จากความซุกซนรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของเด็กเล็กลูกหลานชาวบ้าน เมื่อใช้หนังสติ๊กยิงนกยิงหนูได้ ก็พากันหลบแดดเข้าไปก่อไฟปิ้งย่างกินกันในโรงทำปุ๋ยคอก เสร็จแล้วไม่ได้กลับดับให้ดับสลายทิ้งไว้ จนมันคุลามเป็นเปลวเพลิงลุกไหม้ขึ้น

อีกหนึ่งหรือสองครั้งที่โรงเก็บหญ้าแห้ง [HAY] ซึ่งเรียกกันว่า “โรงเฮย์” อยู่ข้างคอกโค
 ป่าหวัด 1962 (ปัจจุบัน คือ อาคารฉลองครบรอบ 45 ปี ฟาร์มโคนมไทย - เดนมาร์ก)
 ดันเหตุลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นที่โรงทำปุ๋ยคอก แต่ที่โรงเฮย์ค่าเสียหายมากกว่าเพราะมี

พร้อมสายยาวซึ่งใช้สำหรับล้างคอกและอาบน้ำวัว กองสุมอยู่ใกล้ๆ ช่วยให้โรงเฮียร์อดพ้นจากอัคคีภัยไปได้อย่างหวุดหวิด แม้จะเกิดความเสียหายกับหญ้าเฮียร์บ้างยังดีกว่าอดวายไปหมดทั้งหลัง ส่วนตามอาคารบ้านพักพนักงานคนงานก็เคยมีไฟไหม้เกิดขึ้นเหมือนกัน ที่หมู่บ้านชายคลองพัฒนา (หมู่ ค.) ครั้งหนึ่ง และที่หมู่บ้านชายเขาพัฒนา (หมู่ ง.) อีกครั้งหนึ่งแต่ไม่เสียหายอะไรมาก เพื่อนบ้านใกล้เคียงช่วยกันดับได้ทันทั่วทั้งที่

อัคคีภัยที่สร้างความเสียหายและนำดินตระหนกมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของ อ.ส.ค. คือเพลิงไหม้ที่โรงงานนมมวกเหล็ก สำนักงาน อ.ส.ค. ภาคกลาง (สภก.) เหตุเกิดขึ้นช่วงเทศกาลสงกรานต์ปีเก่าต้อนรับปีใหม่พอดิบพอดี วันที่ 31 ธันวาคม 2532

สถานที่ต้นเพลิงเป็นห้องเก็บพัสดุ ห้องน้ำ และห้องแต่งกาย ซึ่งอยู่ห่างจากตัวอาคารโรงงานเพียงยี่สิบเมตรเท่านั้น แต่ที่น่าหวาดหวั่นกังวลและสร้างความตื่นตระหนกแก่ทุกคนคือ จุดต้นเพลิงนั้นห่างจากโรงต้มไอน้ำและคลังน้ำมันเชื้อเพลิงเพียงนิดเดียวไม่กี่เมตร จนน่ากลัวว่าเพลิงกำลังจะลุกลามไปถึงในไม่กี่อึดใจข้างหน้า และตรงจุดนั้นเป็นเขตอันตรายที่มีความเสี่ยงสูง

1. เครื่องต้มไอน้ำ [BOILER] ซึ่งกำลังทำงานเต็มที่ ทั้งความร้อนและแรงดันไอน้ำ ในเกณฑ์ควบคุมสะสมสูงมาก ประกอบกับถังน้ำมันเชื้อเพลิงที่ตั้งอยู่ด้านข้างเครื่องต้มไอน้ำ
2. ถังเก็บน้ำมันเตาขนาดบรรจุหนึ่งหมื่นสองพันลิตรที่ตั้งตระหง่านอยู่ใกล้ๆ
3. น้ำมันเชื้อเพลิง (โซล่า) และน้ำมันหล่อลื่นอีกหลายสิบถังที่วางเรียงรายอยู่ติดผนังด้านนอกข้างโรงต้มไอน้ำ
 - ถ้าไฟไหม้ลามไปถึงเมื่อไหร่ เครื่องต้มไอน้ำจะกลายเป็นระเบิดลูกใหญ่ทันที ! โรงงานทั้งหลังจะเป็นอย่างไร ไม่กล้าคิดจริงๆ !
 - ยังอีกหลายสิบชีวิตของพนักงานคนงานบริเวณนั้นรวมทั้งทรัพย์สินต่างๆ ของ สภก.เล่า ?

อีกประมาณสองสามวาเพลิงก็จะถึงอาคารโรงต้มไอน้ำ ! นาที่วิกฤตเคลื่อนใกล้เข้ามาทุกขณะ สาธุ ! .. เดชะพระบารมีปกเกล้าฯ ทั้งอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายตลอดจน เจ้าพ่อบุญลือ ช่วยปกป้องคุ้มครอง และที่สำคัญคือความร่วมมือร่วมใจแบบสุดๆ จากชาว สภก. ทั้งชายหญิงที่ทุ่มเทช่วยกันลากท่อหัวฉีดดับเพลิงเข้าดักหน้าเปลวเพลิง ระดมฉีดน้ำเข้าสกัดกั้นอย่างสุดความสามารถไม่ยอมถอย เสียงตะโกนสั่งการบอกกล่าวกันลั่นเล็งแทบไม่รู้ว่าเป็นใคร ท่วมกลางความโกลาหลอลหม่านกันพักใหญ่ และในที่สุดเปลวเพลิงได้หยุดอยู่ตรงพื้นที่หลังห้องน้ำห้องแต่งกาย แต่อาคารดังกล่าวเสียหายทั้งหลัง ทรัพย์สินที่เก็บอยู่ภายในไม่ต้องพูดถึงสูญสิ้นแทบไม่เหลือซาก เมื่อเปลวไฟสุดท้ายมอดดับลง เห็นแต่ซากผนังห้องที่แตกร้าวหักพังกระดากระดังท่ามกลางม่านควันที่ยังแผ่กระจายอยู่ทั่วบริเวณ เศษแก้ว่านวัสดุสิ่งของที่ถูกเผาไหม้กระจายเกลื่อน เกะกะตามพื้นบริเวณที่ไฟไหม้

วันสงฆ์ย้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ 31 ธันวาคม 2532 นี้ .. ช่างน่าตื่นเต้นเสียจริงๆ !

